

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș.

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25 B.

Apare în fiecare Dumineca.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Nr. 1401—1925.

Cercular

Pentru întreaga provincie mitropolitană gr.-cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

Veneratului Cler și Iubiților Fii,

uniți cu sfânta biserică a Romei din provincia metropolitană de Alba Iulia și Făgăraș, mântuire dela Domnul și binecuvântarea noastră arhierască.

Isus Hristos Fiul lui Dumnezeu, prin vicariul său pe pământ Piu XI., Papa Romei, deschis-ne-a în acest an sfânt, jubilar, zăgazurile harurilor cerești, invitându-ne pe toți să alergăm la orașul obârșiei noastre, la orașul lumii, capitala creștinismului, la Roma eternă, spre a ne putea împărtăși acelora în măsură cât mai largă. Și iată! La acest glas de chemare s'au cutremurat sufletele și s'a pornit în întreg cuprinsul eparhiilor noastre o frumoasă mișcare, pentruca numărul peregrinilor români setoși de mângâiere cerească să nu rămână înapoia peregrinilor celorlalte neamuri, cari aleargă cete de cete la orașul doririlor, — o nouă migrațiune a popoarelor. — și să dovedim astfel lumii întregi, că este și trăește în sufletul nostru credința romană, pe care Sf. Pavel o lauda ca cunoscută la toată lumea. Și noi credem că nădejdea celor mai buni fii ai noștri nu se va înșela. Sute de inși și-au exprimat deja dorința fie verbal, fie în scris, la comitetele eparhiale și la cel central să meargă în frunte cu noi, arhieriei, la Roma străbunilor noștri, spre

a putea fi părtași indulgențelor jubilar, spre a putea vedea pe blândul urmaș al verhovnicului Petru, șeful spiritual al lumii și a-și putea adăpa privirile, — după împlinirea nevoilor strict sufletești de mai sus, — la vederea monumentelor grandioase ale antenațiilor noștri păgâni și a celor, și mai grandioase, creștine ale părinților noștri întru credință. Sperăm să putem satisface cât mai curând dorința arzătoare a bunilor noștri fii, fiind aceasta și dorința inimilor noastre de păstori ai turmei, ce Domnul ne-a hărăzit și pe care o iubim din tot sufletul nostru. Terminul și condițiile pelerinajului nostru din jumătate a doua a lunii Maiu a. c. le va satori Comitetul Central al Pelerinajului și le va publica în ziare.

Dar inima largă de părinte a Vicarului lui Isus Hristos n'a voit să lipsească de mângâiere nici pe cei ce din orișice pricină nu pot merge la eternă cetate, ci'n bunătatea sa a întins favorurile jubilar și asupra acestora, fiind toți deopotrivă fii ai lui Dumnezeu, răscumpărați cu scump sângele Hristosului său și avizați deopotrivă cu toții la mântuirea sufletului.

(Va urmă)

Despre patimile Domnului nostru Isus Hristos.

Din „Tragedia Calverului“ de Abbee H. Bolo.

În grădina Gethsemanii.

Este una din minunile dreptății dumnezeiești, că în persoana lui Isus așa a separat natura dumnezeiască de cea omenească, ca cea dintâie întru nimic nu a venit în ajutorul naturii omenești în patimile sale. Nu a alinat întru nimica durerile trupei și sufletești a lui Isus ca om și nu a mângâiat acest suflet în agonia sa.

De altă parte Isus a știut din primul moment a existenței lui omenești toate ce erau să vină asupra lui și în măsura în care s'a apropiat de sfârșitul lui, a dat tot mai des expresia gândurilor și sentimentelor, cari i-au stăpânit cugetul la acel grozav sfârșit.

În timpul din urmă a vieții lui, Isus în trei rânduri a vorbit apostolilor săi despre patimile sale, a treia oară cu toate amănuntele ei.

„Cu botez am a mă boteza și cum mă străntorează până ce se va sfârși“ zice Isus despre moartea lui.

În viața lui întreagă nu a dat alte semne de ale atotputerniciei sale ca și acele a îndurării, a iertării, vindicând toate bolile trupei și sufletești. În săptămâna patimilor însă căutând fructe pe un smochin și negăsind a blestemat smochinul și acela s'a uscat îndată până'n rădăcini, lăsând să se străvadă în această măsură a inimei dumnezeiești starea sufletului lui în aceste zile ultime.

„Cu dor am dorit să mănânc aceste Paști cu voi — zice la cina din urmă — mai înainte de patima mea. Că zic vouă: că de acum nu voi mai mânca dintr'acestea, până când se vor plini întru împărăția lui Dumnezeu“.

În decursul vorbelor dela cină suspină: „Eu știu pre cari i-am ales ci ca să se plinească Scriptura: cel ce mănâncă pâine cu mine, a ridicat asupra mea călcâiul său. De acum vă spun vouă mai înainte de a fi ca atunci când va fi: să credeți că eu sunt... „Acestea zicând Isus s'a tulburat cu duhul și a mărturisit. „Apoi zice tovarășilor săi „adevăr zic vouă, că unul din voi va să mă vândă, cel ce mănâncă cu mine“.

Ucenicii „căutau unul la altul“ și fătarnicul Iuda de asemenea îndrăzni să întrebe. „Au doară eu sunt Învățătorule“? Și Isus răspunzând a zis: „Tu ai zis“ și fiind de mai înainte tulburat simțind că-i crește emoțiunea, ca omul care se teme că nu se va mai putea stăpâni, zise vânzătorului. „Ce faci, fă mai curând“.

Isus trecuse pragul casei și încet și îngândurat luase drumul ce ducea spre Cedron, de acolo mai suise câțiva pași pe coasta din fața văii Josafatului. El continuă vorbirea cea admirabilă dela cină: „Fiilor încă puțin cu voi sunt... Să nu se turbure inima voastră... Nu voi lăsa pre voi orfani... Pacea las vouă, pacea mea las vouă... să nu să turbure inima voastră... Iară acum merg la cela, care m'a trimis pre mine... Iată vine ceasul și acum a sosit, ca să vă risipiți fiește carele la ale sale și pre mine singur mă veți lăsa“... Acestea le grăia pre când se depărtau de oraș.

Ajungând Isus la râul Cedronului, începe să vorbească Tatălui său: „Părinte venit'a ceasul... eu te-am proslăvit pre pământ, lucrul am săvârșit, care mi-ai dat mie să fac“.

Erau cam zece ceasuri seara.

„Toți voi vă veți sminti întru această noapte — zice Isus — că scris este: „Bate-voi păstorul și se vor risipi oile turmei“.

Distanța, ce desparte Cedronul de grădina Măslinilor, în curând o străbătură. De abia intrați în grădină, le zise Isus: „Sedeți aicea, până voi merge să mă rog acolo”... Le arată o peșteră și adăuse: „Rămâneți aicea și privegheați”.

La chemarea învățătorului, Petru, Ioan și Iacob îl urmară. În acest moment fior de groază îl cuprinse: „Frica l'a întâmpinat și cutremur și oasele sale tare le-au clătinat. Și duh preste fața lui a venit și tot trupul i-s'a înfiorat” (Ioan IV 13-15), sau cum spun evangheliile „a început a se spăimânta, a se mâhni, a se amără, a se uimi” și a zis celor trei „întristat este sufletul meu până la moarte”.

Nici când ei nu-l mai văzuseră așa, îl văzuseră lăcrămând, turburându-se, suspinând, dar „întristat până la moarte” — nici odată.

Isus face câți-va pași mai înainte. Acum e singur.

Un tainic signal se înălțase deasupra fatalei grădini ca și un apel de chemare îndreptat către cele mai depărtate neamuri. Și dela răsărit și până la apus și dela miază-noapte până n miază-zi o înfricoșată furtună de fără de legi răscolită de ale mâniei patru vânturi începea să se ridice.

În veșnicele căi ale dreptății dumnezeiești sunase ceasul. Nu sosisese încă ceasul judecății din urmă, dar se pregeta totuș oare care judecată a lumii și toate nelegiuirile omeneshi își dădeau — ca o străină și fatală coincidență — cea dintâia întâlnire în aceeaș vale a Josafatului.

„Domnul l'a dat pre el pentru păcatele noastre” (Is. LIII 6) a tuturor.

Amenințat de înfiorătoarea descărcare a furtunii, umilit și fără putere. Mântuitorul neștiind unde să se adăpostească își schimbă locul mereu.

De două ori merge la apostoli și de două ori îi părăsește. Sentimentul omenesc, care mărește frica în singurătate, a făcut pe Isus să iasă din peșteră, unde păcatul se pregătea, ca să-l lovească și-l readuce mai aproape de ai săi.

Însă apostolii la depărtare de

câț-va pași de locul unde se sbuciuma sufletul învățătorului, dormau cuprinși de somn adânc.

Întră din nou în peștere. Fiecare dintre evangeliști a însămnat câte o trăsătura din aceasta frământare înfrigurată: făcu câț va pasi mai înainte... căzu în genunchi... merse încă puțin... cazul cu fața la pământ...

Limba omenească nici chiar dintre cele inspirate nici odată până acum n'a descris uriașa lupta a arhanghelilor Mihail și Lucifer. Cine ar putea așadară se afie accente destul de puternice, colori destul de puternice, colori destul de maestre pentru a putea zugrăvi desnădăjduita împotrivire a unui Dumnezeu biruit în fața întregului iad amețit de beția triumfului său!

Un semn, ce putea să se vadă și în afară, anume lăsat de Dumnezeu apăru curând: „Și sudoarea lui s'a făcut ca picăturile de sânge, care pică pe pământ.”

Dumnezeescul Isus ve vedea încărcat și grămădit de mult mai multe fără de legi de cât cei mai mari făcători de rele ai lumii. Cea mai dulce mângâiere pentru un om mult încercat este conștiința nevinovăței sale. Aceasta conștiință dădea martirilor statornicia lor, dar Isus nu putea să guste aceasta dulceață, lui nu i-a fost iertat să-i treaca prin fire, că ar fi doară trăctat cu nedreptate...

El era în acelaș timp prada turriilor păcatului, a diavolului și a veșnicei dreptăți.

De acea cererea lui nu mai avea forma aceea puțin poruncitoare, ce o avea mai înainte. El zisese „Părintele meu, treacă dela mine păharul acesta”. Acum devenise mai mic, mai smerit, mai rugător „Părintele meu, de este cu puțință treacă dela mine păharul acesta, însă nu precum voiesc eu, ci precum tu”.

A treia oară cuprins de o durere mai sfâșietoare și mai adâncă, el scoase un oftat și mai pătrunzător „Avva Părinte, toate sunt ție cu puțință, mută dela mine păharul acesta, însă nu cum vreu eu ci cum tu vrei.”

Nimic nu e mai mișcator ca ace-

asta schimbare a purtării Mântuitorului față cu părintele său. Alta dată când se ruga zicea: „Părinte... voi”. — El avea doar deplina conștiință a frumseții și a influenței sale asupra lui Dumnezeu. El să socotea ca un fiu iubit, moștenitor, care nici nu mai are lipsă să aștepte moștenirea: „Toate ale tale ale mele” zicea el. Era așa de sigur, că rugăciunile sale vor fi ascultate în cât uneori iși începea cererile dând mulțumita: „Părintele mulțumescu-ți, că m'ai ascultat... știam eu, că pururea mă ascuți”. Acum însă nimic nu-i mai rămâne din aceea dumnezeiască siguranță. Ruga lui e plângătoare, el cerșește, stăruind cu tristeță, simte că dreptatea Părintelui său din pricina păcatului, pre care el asupra-și l-a luat, nu mai păstrează decât mânie și dispreț pre seama lui.

În vreme, ce Isus se incovoia sub povoaara unei așa de înfiorătoare privedești, arhangelul Mihail înconjurat de strălucirea veșnicei sale biruinți, i s'a arătat întărindu-l pre el.

Ceea ce nu putuse săvârși sfânta lui omenire într'o sfortare dusă până la asudarea de sânge, aceea îi dobândi rogașunea.

El se supuse voinții dumnezeiești și Dumnezeirea delaturată fiind prin supunerea lui ori ce piedecă — păru a fi revărsat în chip tainic în inima lui în locul năcazului și a durerilor-curaj și nădejde.

Se reintoarse la apostolii săi și a zis lor: „Durmifi acum și vă odihniți, iată s'a apropiat ceasul și Fiul omenesc se va da în mâinile păcătoșilor, iatăcel cem'a vândut s'a apropiat”.

Numai decât întunericul era strabatut ici și colo de licărirea nehotărâtă a faclelor, cari păreau a ispiți și a scormoni în toate părțile întunecimea nopții.

Era servitorimea archireilor, fariseilor și cărturarilor în frunte cu Iuda.

Trădătorul nu șovăi, scris era „cuvânt dulce va veni moartea”. — Cu hotărârea oarbă și năpraznică a celui ce se sinucide rosti gângăvit: „Bucurăte învățătorule” și sărută pre Isus. Isus se mulțumi se rostească cu glasul acel păfrunzător și dulce, al carui farmec a îmbătat atâtea inimi: „Iudă, cu sărutare pre Fiul omului vinzi? Prietine, pentru ce ai venit?”

Și a zis Isus archiereilor și voievozilor bisericeii și bătrânilor: „Ca la un tâlhar ați ieșit cu sabii și cu fuști în toate zilele fiind eu cu voi în biserică, n-ați întins mâinile asupra mea, ci acesta este ceasul vostru și puterea întunericului”.

Și prinzîndu-l pre El l'au băgat în casa archiereului.

Chestii bisericești. Înaltul Minister al Cultelor prin ordinul său No. 17391—1925 a dispus, că până la solutionarea litigiului, bisericile din Valea-porcului, Ferești și Cornești se rămână în folosința celor ce o au în prezent de drept, adeca *bisericii greco catolice*

PROGRAMUL:

serviciilor divine în săptămâna mare la Biserica română gr. cat. din Sighet

Luni, Marți și Miercuri (în 13, 14 și 15 April crt.) dimineața credincioșii se mărturisesc, apoi la Liturgie (ora 10 a. m.) se împărtășesc.

Joi: (16 April c.) dimineața spovedanie, apoi la ora 10 a. m. Sf. Liturgie și cuminecare. La orele 6 p. m. Evangeliile sfintelor Patimi (Trestii).

Vineri: (17 Apr. c.) dimineața la orele 9 oficiul ceasurilor. D. m. la orele. 4: Mânecarea sfintelor Patimi.

Sâmbăta: (18 Apr. c.) dimineața spovedanie și la orele 10 a. m. sf. Liturgie și cuminecare.

Dumineca: (19 Apr. c. praznicul sfintelor Paști) dimineața la orele 3 Mânecarea sfintei Inverii, la orele 8^{1/2} a. m. sf. Liturgie. D. m. la orele 4 vecernie.

Luni: (20 Apr. c.) la orele 10 a. m. sf. Liturgie, d. m. la orele 4 vecernie.

Marți: (21 Apr. c.) ca și Luni (20 Apr. crt.)

Calendar săptămânal.

12—18 Aprilie 1925.

12. Dumineca VI din post. Floriile. C. p. Vasile mart.
13. Luni. M. Artemon și Samson.
14. Marți. P. Martin mart. Papa † 654.
15. Miercuri. SS. AA. Aristarh, Pud și Trofin
16. Joia mare
17. Vinerea patimilor
18. C. P. Ioan și S. Grigorie decapolitul.